

5. Alkutuotanto Toimialaseuranta kesäkuu 2023

Tutkimusyksikkö



Diapaketti esittelee edellisten
3 kuukauden aikana
julkistettuja tietoja ja uutisia.

Diapaketit ilmestyvät: maalis-,
kesä- ja syyskuussa.
Toimialakatsaus ilmestyy
joulukuussa.

5. Alkutuotanto

Sisällysluettelo

5.1. Maatalousalat

5.2. Metsätalous ja puunkorjuu

5.3. Metallimalmien louhinta

Alkutuotanto pitää sisällään maa- ja metsätaloutta, kaivosteollisuutta ja muuta maan tai raaka-aineiden kanssa tehtäviä töitä ja aloja.

Toimialat (TOL 2008):

TOL 1 Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut

TOL 2 Metsätalous ja puunkorjuu

TOL 7 Metallimalmien louhinta

TOL 8 Muu kaivostoiminta ja louhinta

Seuraavat toimialat huomioidaan Toimialakatsauksessa 2023:

TOL 0892 Turpeen nosto

TOL 81 Kiinteistön- ja maisemanhoito

Sopimusalat: Puutarha-ala, Viher- ja ympäristörakentamisala, Maaseutuelinkeinot, Turkistuotantoala, Metsäkoneala, Metsäala, Taimitarha-ala, Malmikaivokset, Bioteollisuus, Turvetuotantoala

5.1. Maatalousalat (Timo Eklund)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana
- Tuottajahinnat vuosimuutos: +17 % (Q1/2022 → Q1/2023)
- Vuositasolla tuottajahinnat olivat vielä nousussa, mutta kuukausitasolla hinnat ovat tasaantuneet.
- Tilastokeskus ei julkaise kausitasoitettuja hintaindeksejä, jotka huomioisivat elintarvikkeiden normaalin hintavaihtelun vuoden sisällä.
- Sähkön hinnan lasku on parantanut erityisesti kasvihuoneviljelijöiden tilannetta. Kasvihuoneet ovat tärkeitä työllistäjiä, joten alan työllisyydelle käänne on ollut tärkeä.
- Työnantajajärjestö MTA:n mukaan ulkomaalaisen kausityövoiman löytäminen on ollut vaikeaa, kuten viime vuonnakin. Tilat pystyvät kuitenkin tyydyttämään suurimman osan työvoimatarpeestaan.
- Maatalouden kustannukset ovat laskussa viime vuoden nopean nousun jälkeen. Erityisesti lannoitteissa on nähty voimakkaita käännteitä. Pellervon taloustutkimuksen ennusteen mukaan tänä vuonna lannoitteiden hinnat laskevat -35 %. Vuonna 2022 lannoitteet kallistuivat +82 %.
- Myös ruoan kuluttajahinnat olivat nousussa ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Liha oli +21 % ja vihannekset +14 % kalliimpaa kuin vuotta aiemmin.

5.2. Metsätalous ja puunkorjuu (Timo Eklund)

- Tuotannon vuosimuutos: ei saatavana
- Tuottajahinnat vuosimuutos: ei saatavana
- Venäjältä tulevan puun tuonnin päättyminen näkyy selkeästi markkinoilla. Teollisuudella on paikoin vaikeuksia löytää puuta ainakaan liiketaloudellisesti kannattavaan hintaan.
- Teollisuuden puun käyttö väheni viime vuonna -10 %, mutta kasvaa taas tänä vuonna.
- Metsäteollisuus ja energiayhtiöt kärsivät puun tarjonnan vähenemisestä. Puumarkkinoiden tiukka tilanne oli yksi Stora Enson Sunilan tehtaan lakkautuksen perusteista. Puun kysyntää pitää korkealla se, että alasajojen vastapainoksi metsäteollisuus investoi uusiin laitoksiin.
- Suomen hiilinielujen pieneminen ja metsien kasvun hidastuminen aiheuttaa painetta hakkuiden vähentämiseen.
- Ulkomaalaisen työvoiman käyttö on luultavammin entisestään lisääntynyt metsätaloudessa. Alipalkkausta ja muita rikkomuksia pidetään yleisinä ulkomaalaisen työvoiman keskuudessa.
- Ulkomaalaisen työvoiman usein vähäisempi työkokemus johtaa metsien hitaampaan kasvuun ja uudistumiseen. Tämä vaikeuttaa Suomen ilmasto- ja monimuotoisuustavoitteiden saavuttamista.

5.3. Metallimalmien louhinta (Timo Eklund)

- Tuotannon vuosimuutos: -13 % (Q1/2022 → Q1/2023)
- Tuottajahinnat vuosimuutos: +0 % (Q1/2022 → Q1/2023)
- Kaivosvero on nousemassa tulevan hallitus kauden aikana. Se saattaa vaikuttaa kaivosten toimintaan.
- EU on hyväksynyt kriittisten raaka-aineiden aloitteen. Sillä voi olla vaikutuksia Suomessa tapahtuvaan kaivostoimintaan. Aloitteen mukaan strategisesti tärkeiksi määriteltyjen kaivoshankkeiden kohdalla lupaprosessi saisi kestää vain kaksi vuotta. Tästä huolimatta prosessin lopputulos voi olla lupahakemusten hylkääminen, aivan kuten nytkin.
- Suomen hankkeista Savukoskella sijaitseva Soklin kaivos saattaisi sopia strategiseksi hankkeeksi.
- Metallimalmien louhinnan tuotantomäärät ovat laskeneet kesän 2022 jälkeen. Syynä useat yksittäiset tapahtumat ja vastoinkäymiset. Alan näkymät ovat kuitenkin pysyneet aiemmalla hyvällä tasollaan.
- Kittilän kultakaivoksella joudutaan rajoittamaan tuotantoa ympäristöluvan rajoitusten takia. Yritys yritti muuttaa ympäristölupaa sallivampaa suuntaan, mutta viranomaiset eivät suostuneet tähän.
- Yrityksen kannattavuus pysyy korkeana rajoituksista huolimatta. Ympäristöluvan tiukkuus vähentää tämänhetkistä tuotantoa mutta luultavammin pidentää kaivoksen käyttöikää.

Teollisuus
liitto